



УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Верховний Архієпископ Києво-Галицький

Вих. ВА 23/289

Аркуш 1 із 3-х

Вступне слово
Блаженнішого Святослава

**Високопреосвященним і преосвященним владикам,
всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям,
преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мирянам
Української Греко-Католицької Церкви**

Мир вам у Господі!

Господь наш Ісус Христос перед своїми страстями, хресною смертю і славним на третій день Воскресінням звершив на Тайній вечері особливе служіння. Причастивши апостолів своїми Тілом і Кров'ю, Христос увів їх у Пасхальне таїнство, – таїнство переходу у воскресіння, що відкривається для кожної людини.

Це Таїнство звершується на кожній Божественній Літургії, яка є джерелом і вершиною життя Церкви та кожного християнина. Звершення Божественної Літургії є завжди досвідом Пасхи Господньої, приходом і переходом поміж нами самого Воскреслого, який похиляється над кожним із нас серед марнот дочасності. Це час вічності, що відкривається в минущості, коли ми проголошуємо: «Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа нині, і повсякчас, і на віки віків!». Це унікальний момент, коли Христос, як милосердний самарянин (пор. Лк. 10, 25–37), торкається наших душевних і тілесних ран своїм Тілом, яке пройшло крізь страждання у воскресіння, і виливає на них животворний лік власної Крові, що лікує гріхи і дає життя вічне. Тому це воістину велика мить Служіння Бога немічній людині, Літургія, яка є Божественною, Служба, яку ми справедливо називаємо не людською, а саме Божою!

Переживаючи це таїнство Служіння Бога людині, Христова Церква намагалася висловити глибину свого духовного досвіду через літургійні тексти і молитви. Їх для нас, спадкоємців візантійської традиції, зберегли і розвинули, впорядкували і передали Святі Отці й учителі Церкви Василій Великий та Іван Золотоустий. Передаючи своїм наступникам це Служіння як літургійний вияв живої апостольської Традиції, вони моляться – а з ними молимося й ми – до нашого Спасителя такими словами: «Задля невимовної й безмірної любові Твоєї до людей, незмінно й неперушно став Ти людиною, і архиєреєм нашим явився, і священнодійство цієї богослужбової й безкровної жертви передав Ти нам як владика всіх».

Для того аби щоразу ліпше переймати цей великий Божий скарб життя Христа в нас і нашого життя в Христі й ділитися ним, Церква постійно зростає в розумінні Божого Об'явлення. А в Церкві ми покликані дедалі глибше досліджувати, вивчати і передавати сучасній людині тексти Божественної Літургії рідною мовою. Тож перед нами відкривається дуже непросте, але водночас і святе завдання щодалі краще здійснювати переклади Літургії живою і сучасною українською мовою.

Відповідно до Конституції Другого Ватиканського Собору «Про Святу Літургію», єпископи помісних Церков мали визначитися зі способом і обсягом впровадження національних мов у Літургію (SC, 36, 3). І вже 1965 р. Синод наших владик на чолі з митрополитом-ісповідником Йосифом Сліпим визнав українську мову поряд із церковнослов'янською як літургійну. У такий спосіб було започатковано переклад богослужбових книг українською мовою.

Для здійснення офіційних перекладів була створена, з благословення митрополита Йосифа Сліпого, літургійна комісія, яка підготувала до видання перші в УГКЦ богослужбові книги українською мовою: «Чин Священної і Божественної Літургії во святих отця нашого Йоана Золотоустого» (Рим, 1968), «Священна і Божественна Літургія святого отця нашого Василя Великого» (Рим, 1980), «Божественна Літургія Передшеосвячених Дарів» (Рим, 1984). Їх перекладали на основі затверджених Конгрегацією для Східних Церков богослужбових книг «Служебник» (церковнослов'янською мовою; Рим, 1942) та «Ієратіков» (грецькою мовою; Рим, 1950).

Книги доводилося перекладати за умов трагічного відриву спільнот Української Греко-Католицької Церкви у вільному світі від історичної Батьківщини, що не могло не позначитися на їх мові. Вихід УГКЦ із підпілля, здобуття легального статусу в Україні 1990 р., відновлення державної незалежності України 1991 р. започаткували стрімке відродження нашої Церкви на рідних землях. Римські богослужбові видання, згодом перевидані в Україні, почали використовуватися в тисячах нових парафій, зокрема в Центрі, на Сході та Півдні країни. Відразу стала очевидною певна архаїчність зарубіжних перекладів, пропонувані для молитовного вжитку наших вірних на рідних землях, мова яких продовжувала еволюціонувати в ХХ ст., а її регіональні варіанти інтегрувалися в єдину літературну норму.

Потребу опрацювання сучасного перекладу українською мовою текстів Божественної Літургії вже відчув Синод наших владик, що відбувся у Львові 16–31 травня 1992 року. У своєму рішенні № 3 він постановив: «У сучасних умовах життя нашого народу наша Церква в Україні і поза нею мусить мати єдиний текст всіх літургійних книг. Це буде об'єднувати нас по всьому світу з Церквою-матір'ю на рідних землях».

Відтак розпочалася копітка праця, що тривала впродовж десятиліть, об'єднавши найкращих богословів, літургістів, мовознавців, фахівців із давніх мов, експертів і консультантів із різних галузей, представників усіх країн українського поселення. Вона здійснювалася із суворим дотриманням Інструкції застосування літургійних

приписів Кодексу канонів для Східних Церков, а також Інструкції Синоду УГКЦ, яка регулює видання і переклади літургійних текстів. На основі цієї методології, під керівництвом Патріаршої літургійної комісії та Синодальної єпископської комісії були опрацьовані тексти, які враховують найякісніші здобутки літургійної науки, розвиток богословської термінології в сучасній українській мові, а також досвід молитви нашої Церкви українською мовою в різних пастирських контекстах.

Плодом цієї праці стало затвердження нової редакції української версії «Службника» Синодом Єпископів УГКЦ, який проходив у Римі 3–13 вересня 2023 р., що було належним чином погоджено з Римським Апостольським престолом відповідно до приписів кан. 657, §2-3 та кан. 40, §1 ККЦ. Цей «Службник» урочисто передаємо для богослужбового вжитку нашої Церкви в Україні та країнах наших поселень.

Від імені владик Синоду Єпископів УГКЦ повідомляємо всіх високопреподобних, всесвітліших, преподобних і всечесних отців-душпастирів, членів спільнот богопосвяченого життя нашої Церкви про обов'язок використовувати для звершення богослужінь лише цей офіційний переклад українською мовою Літургій святих Івана Золотоустого та Василя Великого з їх змінними частинами, полишити інші дотеперішні переклади. Звертаємо увагу видавців катехитичної та богослужбової літератури на необхідність використання саме цього тексту Божественних Літургій у своїх виданнях.

Серед болю і сліз сучасного воєнного лихоліття, яке спіткало наш багатостраждальний народ, у Божественній Літургії черпаймо життєву силу і звитягу для нашої духовної боротьби в цій земній мандрівці до Царства Божого, передсмак якого маємо в цю хвилю Його присутності вже тут, між нами. Вдивляючись у наше світле майбутнє, молимося разом: «Ти, отже, Владико, те, що перед нами, усім нам на добро вчини, відповідно до потреби кожного: з плаваючими плавай, із подорожніми подорожуй, недужих ізціли, лікарю душ і тіл».

Благословення Господнє на вас!



при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святого отця нашого Івана Золотоустого, архієпископа Царгородського,
13 листопада 2023 року Божого